

FIȘA DISCIPLINEI

Design-ul oportunităților de dezvoltare umană

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai	
1.2. Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației	
1.3. Departamentul	Psihologie	
1.4. Domeniul de studii	Psihologie	
1.5. Ciclul de studii	II	
1.6. Programul de studii / Calificarea	Masterat	
1.7. Forma de învățământ	Zi cu frecvență	

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Design-ul oportunităților de dezvoltare umană				Codul disciplinei		PMR 1525			
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. dr. Thea Ionescu								
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf. dr. Thea Ionescu								
2.4. Anul de studiu		II	2.5. Semestrul		III	2.6. Tipul de evaluare		C	2.7. Regimul disciplinei		Opțională

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					26
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					26
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					2
Alte activități					6
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				83	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Parcursarea acestui curs este facilitată în cazul în care au fost urmate anterior cursurile de Psihologia dezvoltării (nivel licență), Dezvoltarea copilului (nivel master), Dezvoltarea adolescentului (nivel master) și Dezvoltarea din perspectiva cogniției ancorate: implicații pentru educație (nivel master)
4.2. de competențe	Capacitatea de analiză critică a literaturii de specialitate Capacitatea de a opera cu conceptele fundamentale ale metodologiei cercetării psihologice

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Calculator conectat la Internet • Imprimantă • Acces la resurse bibliografice • Acces la echipamente de fotocopiere	

5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Calculator conectat la Internet • Imprimantă • Acces la echipamente de fotocopiere	

6.1. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	• Identificarea modalităților de „traducere” a datelor din cercetarea fundamentală în activități practice cu un anumit scop (de pildă, optimizare) • Cunoașterea principalelor caracteristici ale copiilor cu trasee specifice de dezvoltare cognitivă (de exemplu, dislexie, dificultăți în învățarea abilităților matematice, supradotare) și analiza mecanismelor care stau la baza acestora • Proiectarea unor activități de optimizare pe baza datelor științifice referitoare la dezvoltarea copilului • Proiectarea unor planuri de intervenție pentru copiii cu trasee specifice de dezvoltare
Competențe transversale	• Promovarea valorilor care optimizează dezvoltarea • Înțelegerea implicațiilor etice ale desfășurării de activități profesionale cu copiii cu nevoi speciale • Proiectarea unor cercetări proprii pentru investigarea detaliată a diferitelor trasee de dezvoltare cognitivă

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Dezvoltarea abilității de a utiliza informațiile teoretice în realizarea de aplicații practice educative/de optimizare • Familiarizarea cu principalele tipuri de trasee specifice de dezvoltare cognitivă
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoașterea principalelor caracteristici ale diferitelor trasee de dezvoltare • Înțelegerea cauzelor care determină traseele specifice de dezvoltare cognitivă • Utilizarea gândirii critice prin preluarea de concepte din domeniul psihologiei dezvoltării și realizarea de aplicații practice pe baza acestora

8. Conținuturi

8.1 Curs și seminar	Metode de predare	Observații
Variabilitatea inter- și intra-individuală	Expunerea Exemplul Întrebări deschise Descoperire dirijată	Se va face legătura cu cunoștințele anterioare de la materii care vizează dezvoltarea copilului și a adolescentului
Crearea de oportunități de dezvoltare: principii	Prelegere interactivă Exemplul Învățare prin sinergie Descoperire dirijată	
Design-ul activităților menite să optimizeze dezvoltarea tipică (1)	Muncă individuală Muncă în echipă Învățare prin sinergie Descoperire dirijată	

Design-ul activităților menite să optimizeze dezvoltarea tipică (2)	Muncă individuală Muncă în echipă Dezbaterea	
Copiii altfel: dislexia	Expunerea Exemplul Descoperire dirijată	
Copiii altfel: discalculia	Expunerea Exemplul Sinteza cunoștințelor Descoperire dirijată	
Copiii altfel: supradotarea	Expunerea Predarea dirijată Sinteza cunoștințelor	
Creativitatea	Expunerea Exemplul Descoperire dirijată	
Optimizarea dezvoltării la copiii cu trasee specifice de dezvoltare - particularități și provocări	Expunerea Întrebările deschise Sinteza cunoștințelor Descoperire dirijată	
Design-ul activităților menite să optimizeze dezvoltarea tipică și atipică (1)	Exemplul Sinteza cunoștințelor Dezbaterea	
Design-ul activităților menite să optimizeze dezvoltarea tipică și atipică (2)	Muncă individuală Muncă în echipă	
Design-ul activităților menite să optimizeze dezvoltarea tipică și atipică (3)	Muncă individuală Muncă în echipă	
Implicații pentru educație	Expunerea Descoperirea dirijată Dezbaterea	
Contexte favorabile dezvoltării	Exemplul Sinteza cunoștințelor Dezbaterea	

Bibliografie

1. **Cain, K.** (2012). Abilitatea de a citi: Dezvoltare și dificultăți. ASCRED, Cluj-Napoca – CAP. 6, 8.
2. **Goswami, U.** (2022). Theories of Dyslexia. In *The Cambridge Handbook of Dyslexia and Dyscalculia*, Skeide, M. A. (Ed.). Cambridge University Press.
3. **Fias, W., Menon, V., & Szucs, D.** (2013). Multiple components of developmental dyscalculia. *Trends in Neuroscience and Education*, 2, 43-47.
4. **Hirsh-Pasek, K. et al.** (2009). A Mandate for Playful Learning in School (p. 5-15; 27-43). Oxford University Press.
5. **Ionescu, T.** (2023). *Copiii altfel: Trasee specifice de dezvoltare cognitivă. O analiză critică*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca – CAP. 1, 2, 3.
6. **Ionescu, T.** (2022). *Copiii și oamnei mari: Căi pentru optimizarea dezvoltării umane*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca – CAP. 3.
7. **Ionescu, T.** (2019). Putting the variability-stability-flexibility pattern to use: Adapting instruction to how children develop. *New Ideas in Psychology*, 55, 18–23.
8. **Menon, V., & Chang, H.** (2022). Theories of Dyscalculia. In *The Cambridge Handbook of Dyslexia and Dyscalculia*, Skeide, M. A. (Ed.). Cambridge University Press.
9. **Renzulli, J. S.** (2020). Promoting social capital by expanding the conception of giftedness. *Talent*, 10(1), 2-20.
10. **Stein, J.** (2018). The Magnocellular Theory of developmental Dyslexia. În T. Lachman, T. Weis (eds). *Reading and Dyslexia*, Literacy Studies 16.
11. **Sternberg, R. J.** (2020). Transformational giftedness: Rethinking our paradigm for gifted education. *Roeper Review*, 42(4), 230-240.
12. **Subotnik, R. F., Olszewski-Kubilius, P. & Worrell, F. C.** (2011). Rethinking Giftedness and Gifted Education: A Proposed Direction Forward Based on Psychological Science. *Psychological Science in the Public Interest*, 12, 3-54
13. **Taranu, M., & Ionescu, T.** (2020). Prodigies. In: Runco, M., Pritzker, S. (Eds.), *Encyclopedia of Creativity*, 3rd edition, vol. 2. Elsevier/Academic Press, pp. 394–398.
14. **Ziegler, A., Stoeger, H., & Vialle, W.** (2012). Giftedness and Gifted Education: The Need for a Paradigm Change. *Gifted Child Quarterly*, 56, 194-197

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Masteranzii vor exersa abilitatea de a traduce informația științifică în activități particulare menite să optimizeze dezvoltarea. De asemenea, ei vor dobândi cunoștințe de ultimă oră referitoare la caracteristicile dezvoltării în cazul copiilor cu trasee specifice de dezvoltare cognitivă, precum și la mecanismele care duc la apariția acestor trasee. Astfel, ei vor exersa abilitatea de a proiecta activități și intervenții adaptate pentru copiii tipici sau cu trasee specifice, gândite prin prisma noilor abordări post-cognitiviste din literatura de specialitate. Disciplina este importantă pentru profesia de psiholog și cea de consilier.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de a analiza critic conținuturile științifice	Reaction paper (analiza critică a unor lucrări de specialitate)	30%
	Realizarea unei lucrări pentru demonstrarea capacității de a aplica conceptele și teoriile studiate în situații concrete.	Proiect aplicativ	50%
10.5 Seminar/laborator	Gradul de implicare în cadrul activităților de seminar prin răspunsul la întrebări și prin angajare în discuții	Evaluare pe parcurs: sarcini de seminar	20%
10.6 Standard minim de performanță			
- Participare activă la seminarii în proporție de 75%. - Predarea portofoliului complet.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării:
28.04.2025

Semnătura titularului de curs

th.

.....

.....

Semnătura titularului de seminar

th.

.....

....

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....